

MAŁO MIASTECZKOWY

Badawcza podróż przez codzienność pełną znaczeń

ALEKSANDRA GĘBAROWSKA

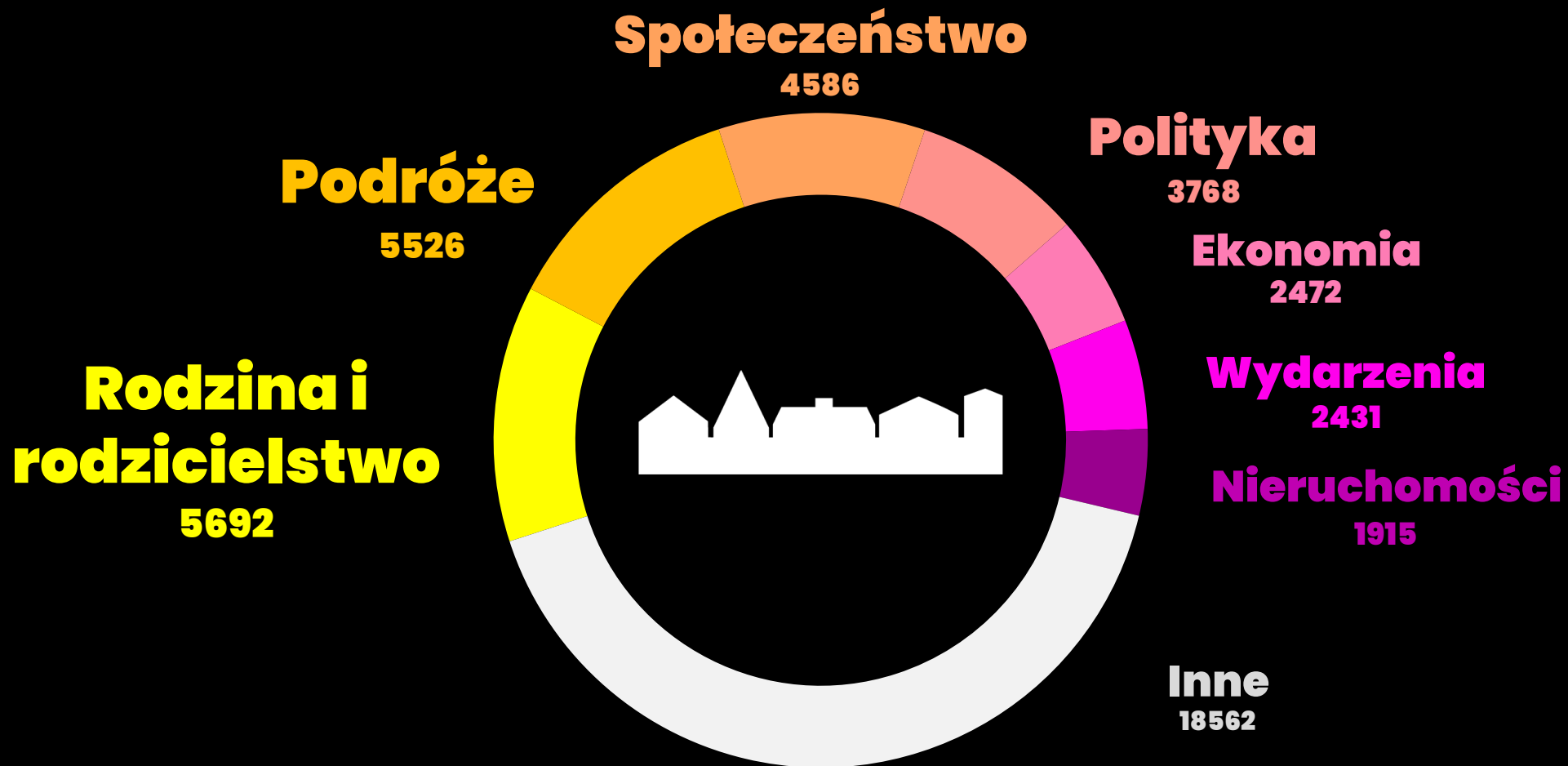
PTBRIO/ NIQ

małomiasteczkowy [przym.]

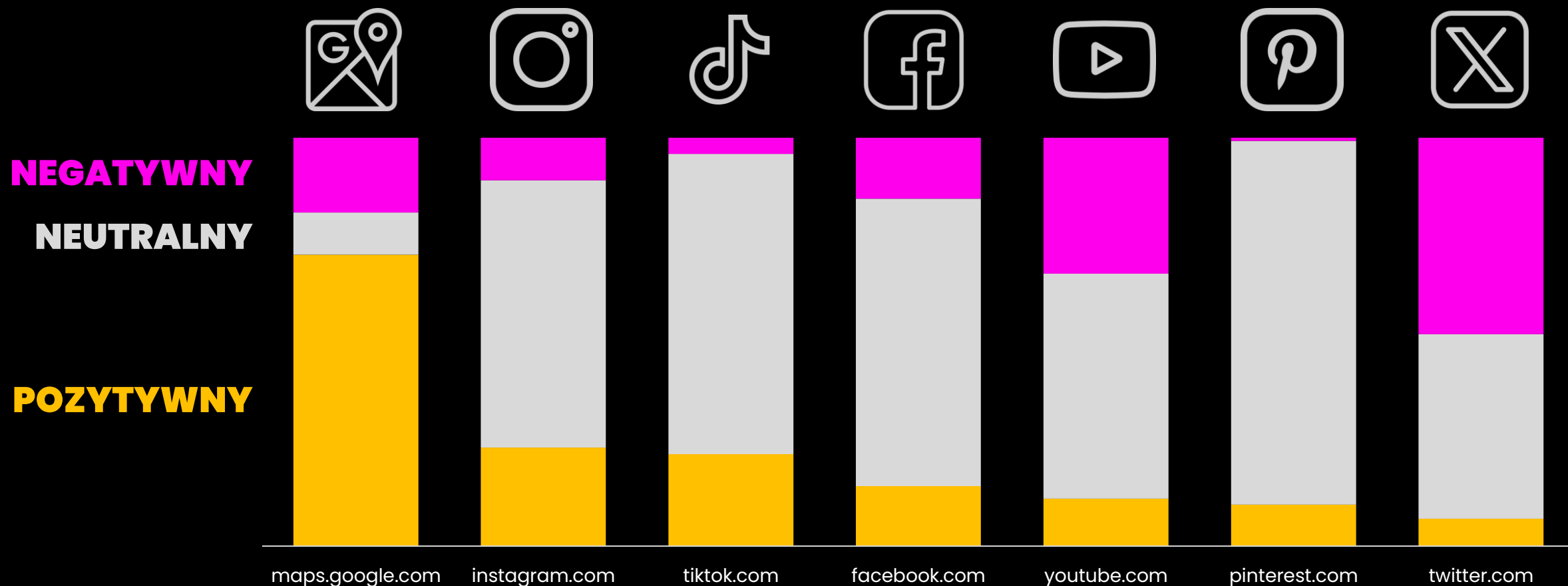
1. «odnoszący się do małego miasteczka»
2. lekceważąco: «typowy dla małego miasteczka» – prowincjonalny, zacofany

Wzmianki o małych miastach pojawiają się w różnych kontekstach...

Źródło: Zestawienie wzmianek social media na temat małych miast (pełna odmiana "małe miasta", "miasteczka,") z okresu od 1 września 2024 do 31 sierpnia 2025 na bazie aplikacji YouScan

... a ich wydźwięk zależy od platformy

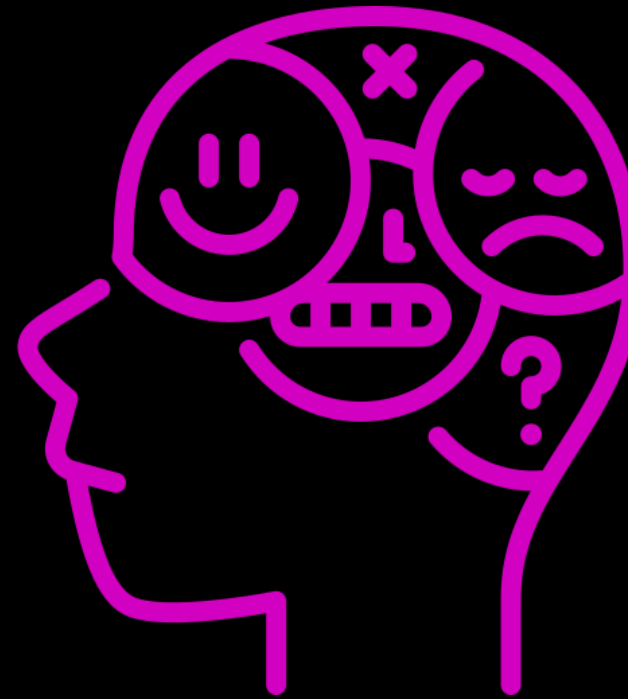

Źródło: Zestawienie sentymentu wzmianek social media dla pełnej odmiany "małomiasteczkwy" z okresu od 1 września 2024 do 31 sierpnia 2025 na bazie aplikacji YouScan

POZYTYWNY
KLIMAT

NEGATYWNY
MENTALNOŚĆ

Mentalność zacofana i konserwatywna...

Bart
@krzywiers

[Translate post](#)

Nadal nie pojmuję jak tak wykształceni ludzie i intelektualna elita narodu, dała się w łatwy sposób ograć małomiasteczkowym i tak wyszydzanym przez mieszkańcom wsi.

**Najgorzej jest wtedy
gdy
hołota
uwierzy że jest
ELITA**

9:59 AM · Jun 25, 2025 · 332 Views

Magdalena w Polsce.bsky **FederalnaUniaEuropejska**
@w_niestety

[Translate post](#)

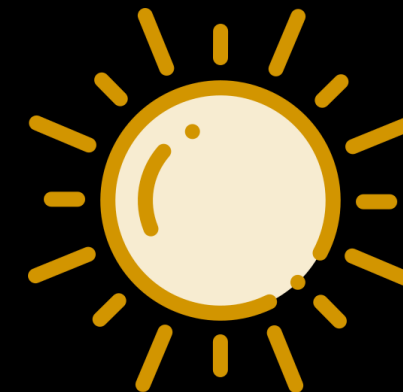
Wybory wygrali małomiasteczkowi mizogini z kwadratowymi łbami i orełkiem na łydzie
Zaraz pojedą zapierdalać na budowy do Unii, której nienawidzą
Husaria z kurnej chaty

12:00 PM · Jun 2, 2025 · 41.7K Views

6 222 2K 25

...za to klimat gościnny i sielski

Kino Tur

Kino

[SZCZEGÓŁY MIEJSCA](#)

★★★★★ 7 miesięcy temu

Stare małomiasteczkowe ale dobre miejsce. Pani w kasie przesympatyczna
Mam wrażenie że kojarzy wszystkich stałych bywalców.
Mnie ten klimat odpowiada. Jestem na tak.

FOXIGYM Fitness Club

Siłownia

[SZCZEGÓŁY MIEJSCA](#)

★★★★★ 2 miesiące temu

Fajna, czysta i zadbana siłownia. Klimat małomiasteczkowy więc i atmosfera bardzo przyjazna (wszyscy zbijają piątki na wejściu i wyjściu). Sprzęty widać że sa nowe i z dbałością utrzymane. Polecam 😊

Ze strefy siłowej mamy widoczek na rzekę i kościółek

Lanckorona Rynek

Atrakcja turystyczna

[SZCZEGÓŁY MIEJSCA](#)

★★★★★ Edytowano 9 miesięcy temu

Ryneczek z charakterystycznym pochyleniem w kierunku południowym z drewnianymi domami z podcieniami, piękna panorama na beskid makowski, żywiecki, wyspawy. Zabudowa drewniana tworzy małomiasteczkowy klimat miasteczka galicyjskiego.

Stacja Paliw ORLEN

Stacja paliw

[SZCZEGÓŁY MIEJSCA](#)

★★★★★ 10 miesięcy temu

Szybko sprawnie i miła obsługa. Świetne miejsce po drodze na linii północ-południe. Klimat małomiasteczkowy, którego nie znajdziemy na hałaśliwych MOPach przy autostradzie.

[__pinklife](#) • Obserwuj

Passenger • Let Her Go (Anniversary...)

[__pinklife](#) 24 tyg.

Małe miasteczko czy duże miasto- co wolicie?

Ja wolę małe miasteczko 😊 w książkach również 😎

Małomiasteczkowy klimat znajdziecie w książce „Tajemnica pozytywki” [@kat.grochowska](#) 😊 historia naszpikowana jest emocjami! Biercie się za nią!

Mój patronat ❤️

Współpraca reklamowa z [@szaragodzina](#)

[#książki](#) [#bookstagrampl](#) [#ksiązka](#) [#czytambolubię](#) [#bookstagramtopasja](#) [#czytamwszędzie](#) [#książkowelove](#)

Liczba polubień: 286

24 marca

Gdzie zaczyna się małe miasto?

J Opole to małe miasto? Pierwsze słyszę. Miasto wojewódzkie w którym możesz wszystko załatwić i kupić wiece sorry ale nie jest to małe miasto

tak, Opole to małe miasto 😊 wstankach mija się z celem 😊

86

20

Jakbyś tu mieszkała a miała porównanie z innymi miastami to byś wiedziała że to małe miasto

3 godz. temu · Odpowiedz

9

J Mieszkałam w Katowicach 2 lata , w Opolu 5 lat i w tej chwili w Tułowicach 12 lat. Mam porównanie . Opole nie jest małym miasteczkiem

1 godz. temu · Odpowiedz

2

Ok_Walk9234 · 5mo ago

świętokrzys...

Urodziłam się i mieszkałam w Warszawie, po znalezieniu w końcu pracy w korpo miałam tak dość, że rzuciłam wszystko i uciekłam do Kielc. Żyje mi się świetnie, zarabiam więcej i wydaję mniej, robię na produkcji i absolutnie nie muszę angażować się emocjonalnie w pracę ani budować sieci kontaktów na linkedinie, a dojazd do Warszawy, Krakowa albo Katowic zajmuje mi tyle, co dojazd z jednego miejsca w Warszawie do drugiego. W centrum jestem w pół godziny pieszo, załatwianie jakichkolwiek spraw dalej niż moje osiedle nie jest wyprawą na pół dnia. Ironicznie jakiegokolwiek perspektywy na życie mam dopiero po wyprowadzce.

– Powiedz coś po warszawsku!

– Przeprowadziłam się do małego miasta, do Kielc...

AllMantis · 3mo ago

Przeprowadź się. Gdynia jest okej, sam tak zrobiłem kiedyś ze wsi, bardzo chwałę sobie oderwanie od rodziny i samodzielność, mimo, że była ze mnie wtedy niezła niemota. Nigdy nie będziesz gotowa,

Gdynia jest fajna, bardzo cozy małomiasteczkowa miejscowość.

Małe miasto starter pack

Czemu wyjeżdżasz? Złe Ci tu?

marwa @marwa.101010.pl.ap.brid.gy

Kolor żółty: odcień małomiasteczkowy. #photorun #photorun13 @photorun

37 489 087

Ludność Polski

Źródło: Główny Urząd Statystyczny (2025). Powierzchnia i ludność w przekroju terytorialnym w 2025 r. Warszawa: GUS.; dostęp online: <https://stat.gov.pl>

35 625 242

Ludność Polski z wyłączeniem M st. Warszawa

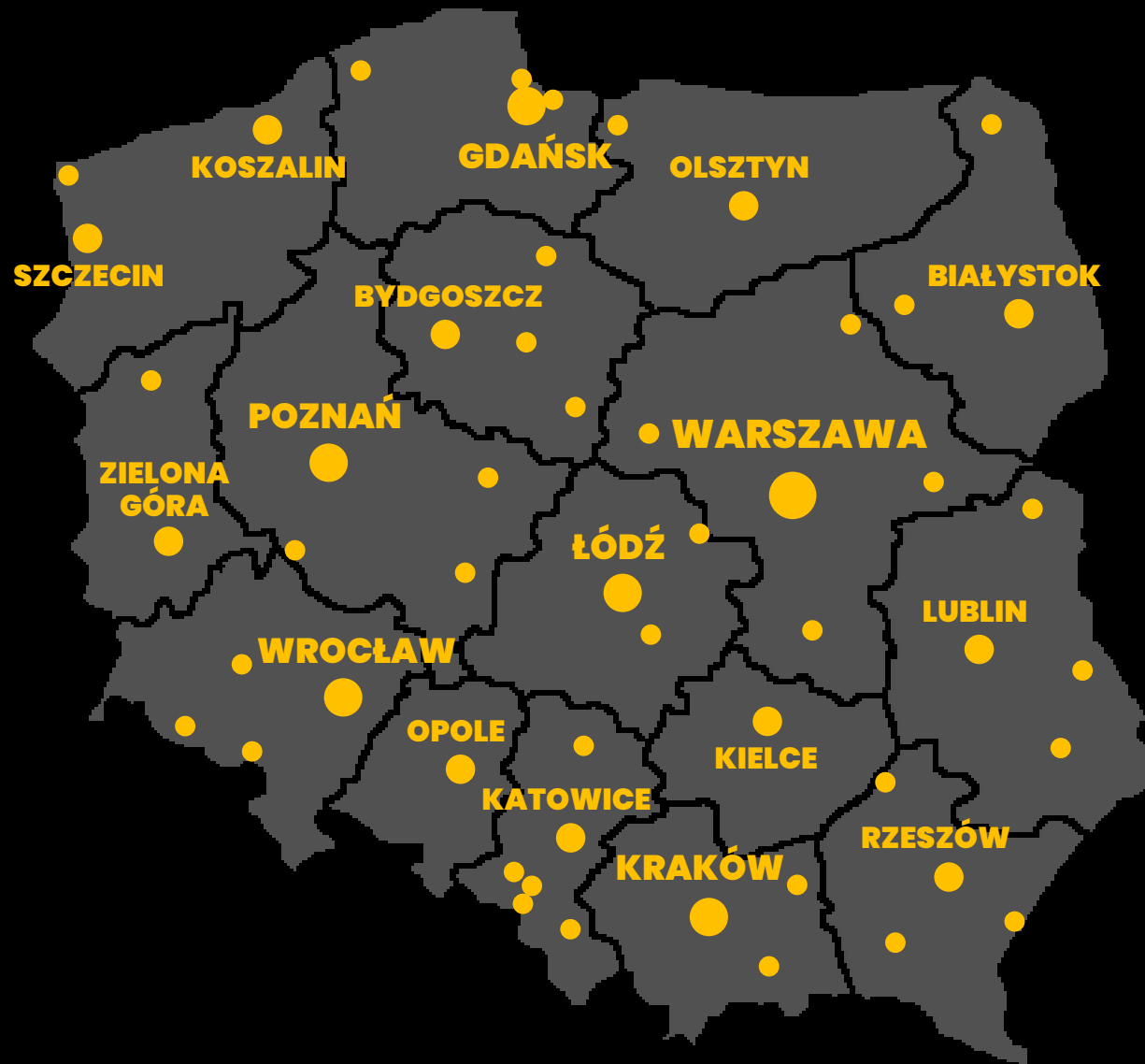
Źródło: Główny Urząd Statystyczny (2025). Powierzchnia i ludność w przekroju terytorialnym w 2025 r. Warszawa: GUS.; dostęp online: <https://stat.gov.pl>

30 277 807

Ludność Polski z wyłączeniem miast wojewódzkich

Źródło: Główny Urząd Statystyczny (2025). Powierzchnia i ludność w przekroju terytorialnym w 2025 r. Warszawa: GUS.; dostęp online: <https://stat.gov.pl>

25 238 257

Ludność Polski z wyłączeniem miast powiatowych

Źródło: Główny Urząd Statystyczny (2025). Powierzchnia i ludność w przekroju terytorialnym w 2025 r. Warszawa: GUS.; dostęp online: <https://stat.gov.pl>

„**Małe miasto** to pojęcie, które najczęściej określane jest wielkością statystyczną ilości mieszkańców. W badaniach nad strukturą osadniczą w Polsce rozróżnia się trzy podstawowe grupy miast w zależności od liczby mieszkańców. Są to: miasta małe, **do 20 tys. mieszkańców** (...).”

Źródło: Paszkowski, Z. W. (2015). *Małe miasta w Polsce i ich szanse rozwoju wobec wdrażania polityki spójności i rewitalizacji zintegrowanej*. *Przestrzeń i Forma*, 23(1). Zachodniopomorski Uniwersytet Technologiczny w Szczecinie. Dostęp online: academia.edu;

„Małe miasto jest najczęściej definiowane na podstawie kryterium ludnościowego. W literaturze przedmiotu przyjmuje się na ogół, że **liczy ono mniej niż 20 tys. osób**, ale jest to wartość umowna, bo niektórzy badacze stosują inne wartości brzegowe, **sięgające nawet 50 tys.**”

Źródło: Bański, J., Mazurek, D., & Grzelak, A. (2025). *Trendy rozwojowe małych miast w opinii przedstawicieli władz lokalnych*. *Przegląd Geograficzny*, 97(2), 165–186. Dostęp online: <https://doi.org/10.7163/PrzG.2025.2.3>

**Wsie i miasta
do 50 tys.
mieszkańców**

24 200 028

Ludność Polski we wsiach i miastach do **50tys** mieszkańców

Źródło: Główny Urząd Statystyczny (2025). Powierzchnia i ludność w przekroju terytorialnym w 2025 r. Warszawa: GUS.; dostęp online: <https://stat.gov.pl>

**Wsie i miasta
do 20 tys.
mieszkańców**

20 270 037

Ludność Polski we wsiach i miastach do **20tys** mieszkańców

Źródło: Główny Urząd Statystyczny (2025). Powierzchnia i ludność w przekroju terytorialnym w 2025 r. Warszawa: GUS.; dostęp online: <https://stat.gov.pl>

„**Małe miasta są ważnym elementem struktury osadniczej, pełniąc w niej szereg funkcji społecznych i gospodarczych.** Cechują się przy tym pewną odrębnością, która odróżnia je od miast średnich i dużych. W literaturze przedmiotu najczęściej zwraca się uwagę na to, że są one **węzłami transmisji w polityce rozwojowej** (krajowej i regionalnej) oraz miejscem lokalizacji podstawowych usług społecznych.

Odgrywają one też **ważną rolę w obsłudze otaczających je obszarów wiejskich.**

Są bowiem podstawowym **miejscem zaopatrzenia** okolicznych firm i gospodarstw rolnych **w towary** i usługi oraz **pierwszym miejscem zbycia ich produktów.** Dla okolicznej ludności zamieszkującej tereny wiejskie stanowią **ośrodki świadczenia usług,** zarówno publicznych, jak i prywatnych. Ponadto są ważnym ogniwem w systemie miejskim w zakresie powiązań pomiędzy dużymi ośrodkami miejskimi a terenami wiejskimi.”

**Wsie i miasta
do 20 tys.
mieszkańców**

20 270 037

Ludność Polski we wsiach i miastach do **20tys** mieszkańców

Źródło: Główny Urząd Statystyczny (2025). Powierzchnia i ludność w przekroju terytorialnym w 2025 r. Warszawa: GUS.; dostęp online: <https://stat.gov.pl>

20 270 037

Ludność Polski we wsiach i miastach do **20tys** mieszkańców

348 482 214 371 zł

Siła Nabywcza Ludności we wsiach i miastach do **20tys** mieszkańców dla Handlu Detalicznego

Źródło: Ogólna Siła Nabywcza GfK Polska 2024-2025, GfK – An NIQ Company

20 270 037

Ludność Polski we wsiach i miastach do **20tys** mieszkańców

49%

Udział siły nabywczej ludności we wsiach i miastach do **20tys** mieszkańców dla Handlu Detalicznego do siły nabywczej total

Źródło: Ogólna Siła Nabywcza GfK Polska 2024-2025, GfK – An NIQ Company

20 270 037

Ludność Polski we wsiach i miastach do **20tys** mieszkańców

49%

Udział siły nabywczej ludności we wsiach i miastach do **20tys** mieszkańców dla Handlu Detalicznego do siły nabywczej total

24 200 028

Ludność Polski we wsiach i miastach do **50tys** mieszkańców

58%

Udział siły nabywczej ludności we wsiach i miastach do **50tys** mieszkańców dla Handlu Detalicznego do siły nabywczej total

Źródło: Ogólna Siła Nabywcza GfK Polska 2024-2025, GfK – An NIQ Company

Na ile **potencjał zakupowy**
przekłada się na **realne**
wydatki w kategoriach FMCG?

Sklepy w miejscowościach
do 20 tys. mieszkańców

127 426 679 875 zł

Sklepy w miejscowościach
do 50 tys. mieszkańców

179 468 037 473 zł

Wydatki na total FMCG, MAT sierpień 2025

Źródło: NielsenIQ, Panel Handlu Detalicznego, Cała Polska w podziale na wielkości miejscowości, Sprzedaż wartościowa (PLN), okres MAT sierpień 2025

Sklepy w miejscowościach
do 20 tys. mieszkańców

41%

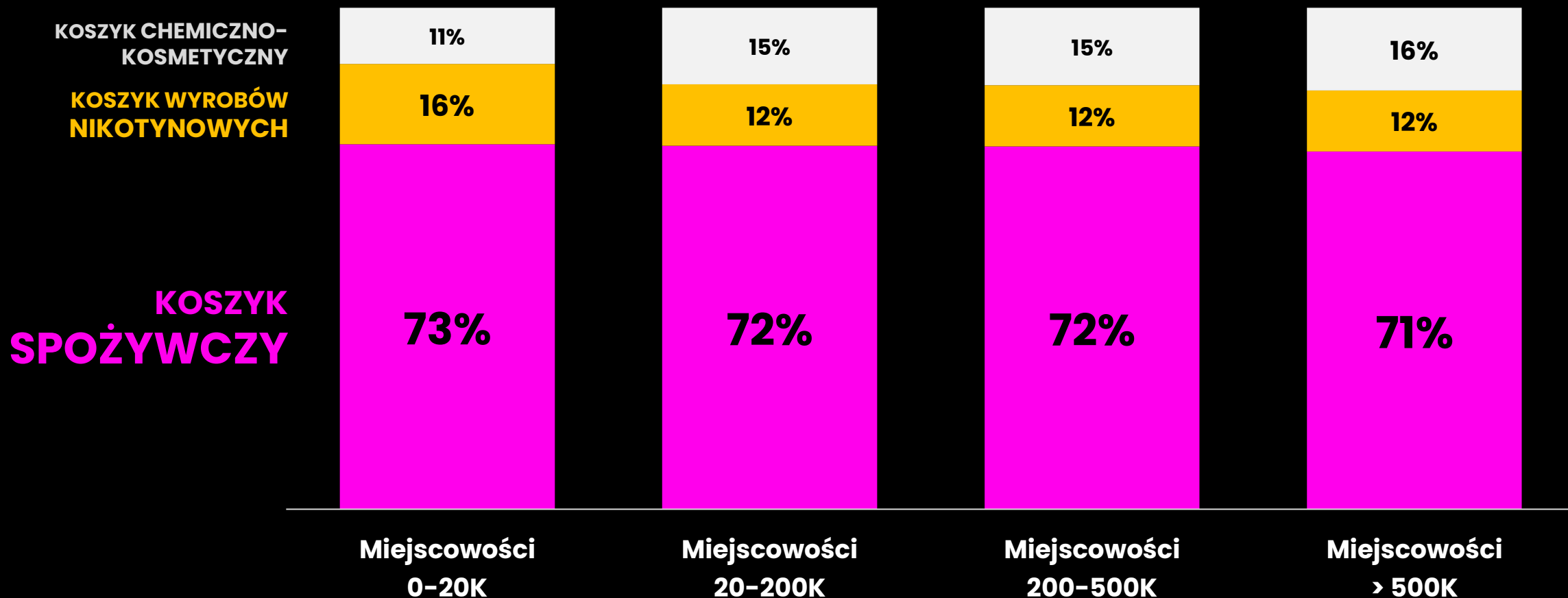
Sklepy w miejscowościach
do 50 tys. mieszkańców

58%

Udział w **wydatkach na FMCG**
do ogółu wydatków w całej Polsce

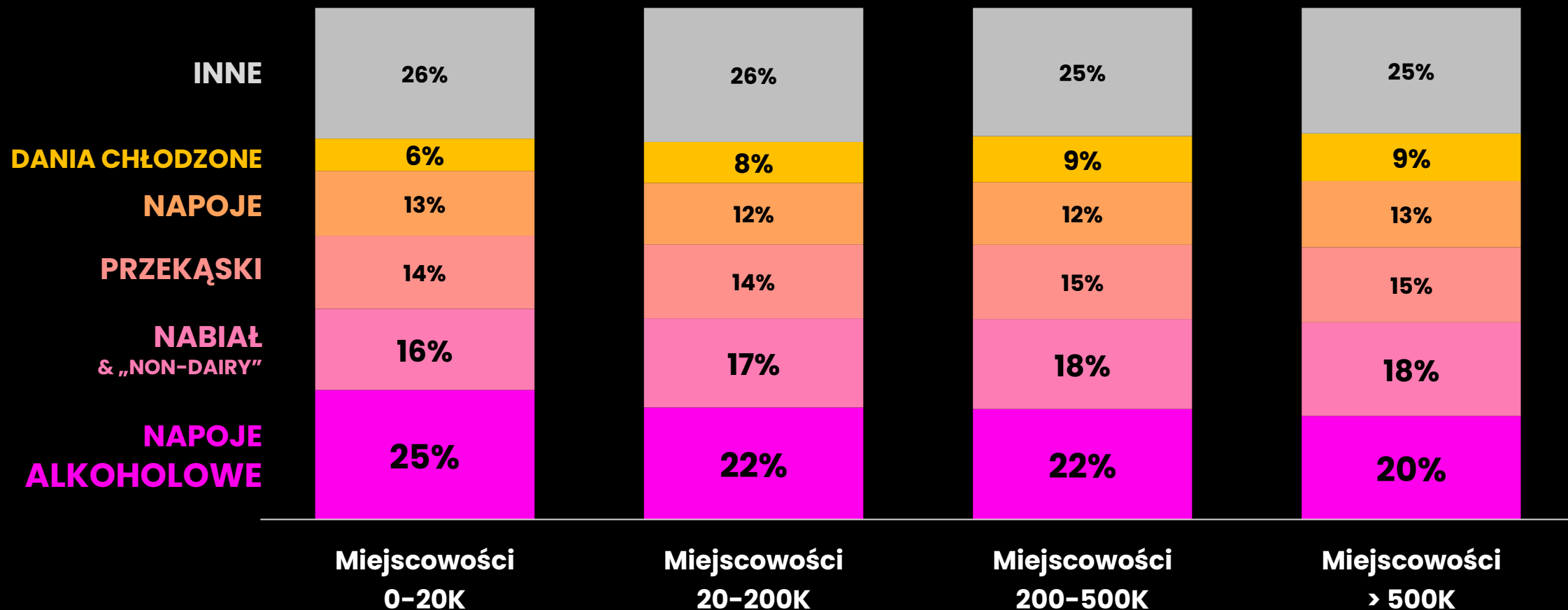
Źródło: NielsenIQ, Panel Handlu Detalicznego, Cała Polska w podziale na wielkości miejscowości, udział sprzedaży wartościowej (%), okres MAT sierpień 2025

W sklepach w małych miastach wydaje się mniej na kategorie kosmetyczno-chemiczne...

Źródło: NielsenIQ, Panel Handlu Detalicznego, Cała Polska w podziale na wielkości miejscowości, udział sprzedaży wartościowej (%), okres MAT sierpień 2025

...za to większy udział w sprzedaży mają używki, a mniejszy kategorie „gotowe” czy nabiał

Źródło: NielsenIQ, Panel Handlu Detalicznego, Cała Polska w podziale na wielkości miejscowości, udział sprzedaży wartościowej (%), okres MAT sierpień 2025

Tyle teorii.

**A jak to wygląda
w rzeczywistości?**

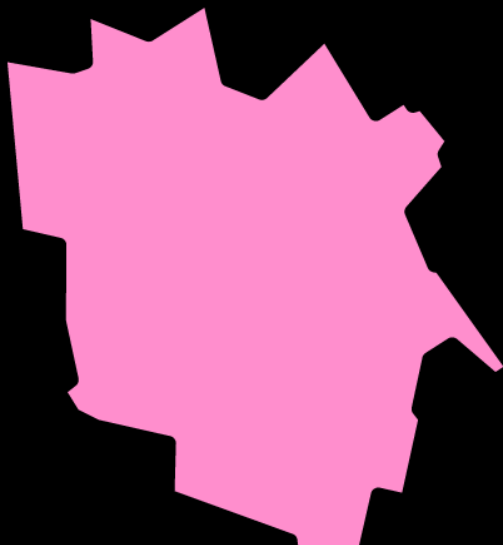

ZWOLEŃ

WOJEWÓDZTWO: MAZOWIECKIE

POWIAT: ZWOLEŃSKI

LICZBA MIESZKAŃCÓW: 7 081

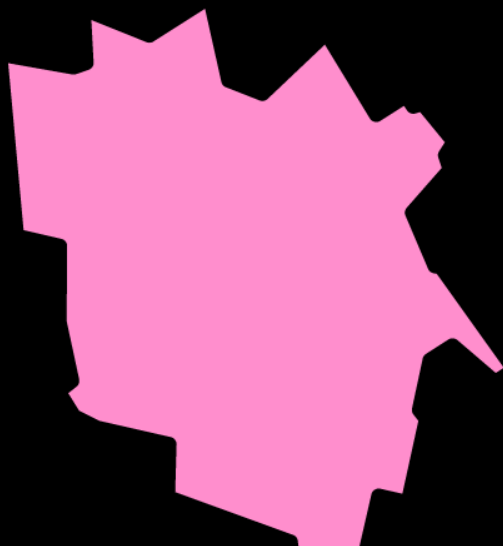
Źródło: Główny Urząd Statystyczny (GUS), Bank Danych Lokalnych (BDL). *Ludność – stan na 31 grudnia 2024*, dostęp online: <https://bdl.stat.gov.pl>

ZWOLEŃ

WOJEWÓDZTWO: **MAZOWIECKIE**

POWIAT: **ZWOLEŃSKI**

LICZBA MIESZKAŃCÓW: **7 081**

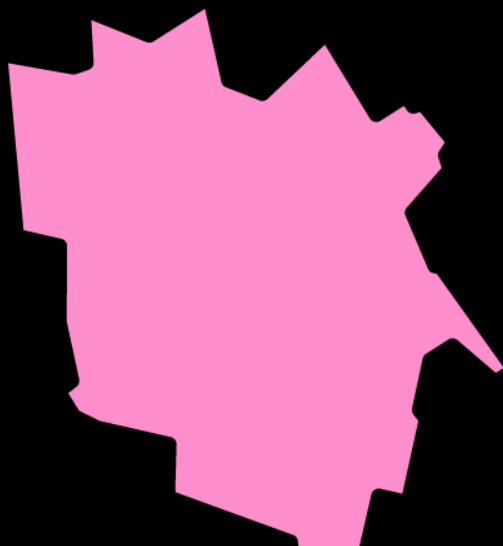
Źródło: Główny Urząd Statystyczny (GUS), Bank Danych Lokalnych (BDL). *Ludność – stan na 31 grudnia 2024*, dostęp online: <https://bdl.stat.gov.pl>

ZWOLEŃ

WOJEWÓDZTWO: MAZOWIECKIE

POWIAT: ZWOLEŃSKI

LICZBA MIESZKAŃCÓW: 7 081

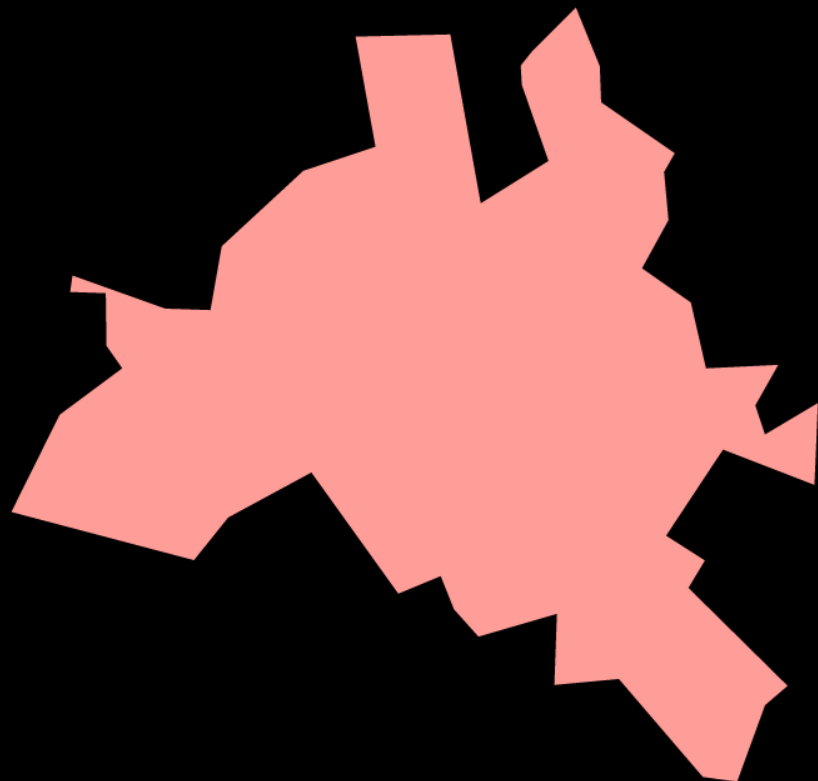
Źródło: Główny Urząd Statystyczny (GUS), Bank Danych Lokalnych (BDL). *Ludność – stan na 31 grudnia 2024*, dostęp online: <https://bdl.stat.gov.pl>

MORAŃG

WOJEWÓDZTWO: **WARMIŃSKO-MAZURSKIE**

POWIAT: **OSTRÓDZKI**

LICZBA MIESZKAŃCÓW: **12 534**

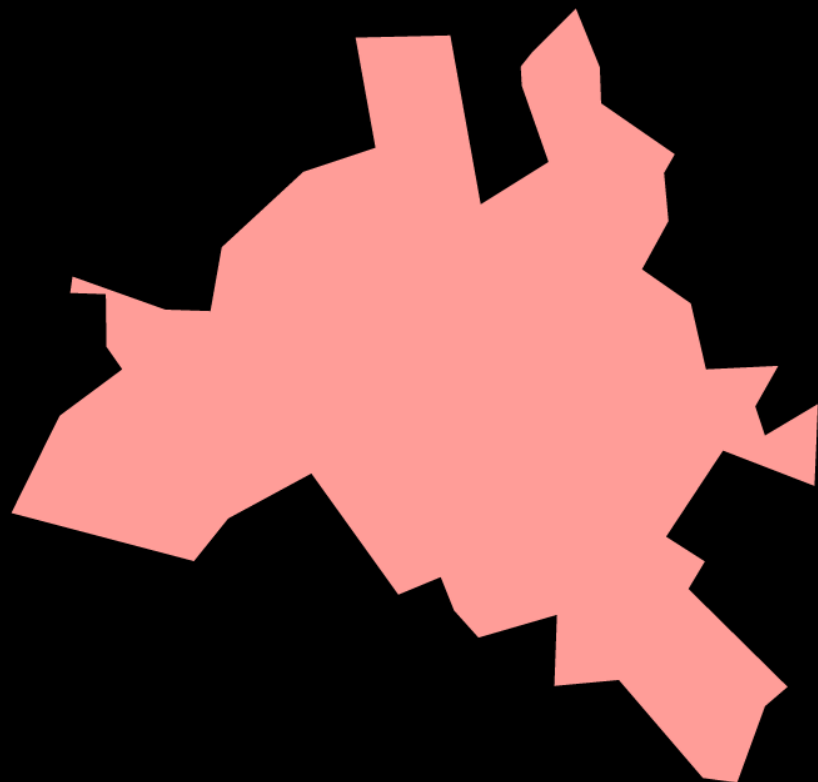
Źródło: Główny Urząd Statystyczny (GUS), Bank Danych Lokalnych (BDL). *Ludność – stan na 31 grudnia 2024*, dostęp online: <https://bdl.stat.gov.pl>

MORAĞ

WOJEWÓDZTWO: **WARMIŃSKO-MAZURSKIE**

POWIAT: **OSTRÓDZKI**

LICZBA MIESZKAŃCÓW: **12 534**

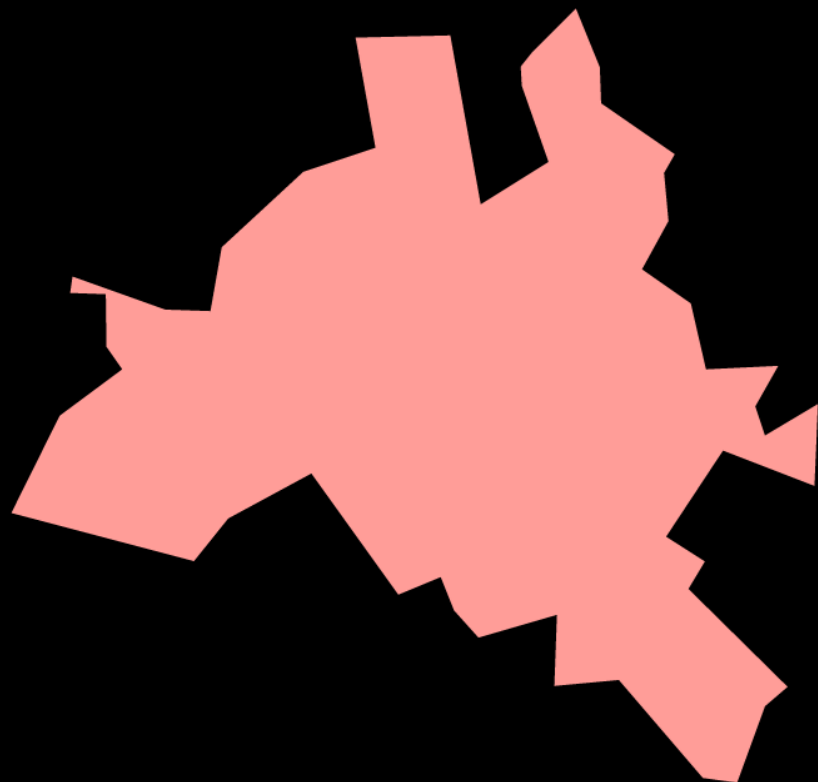
Źródło: Główny Urząd Statystyczny (GUS), Bank Danych Lokalnych (BDL). *Ludność – stan na 31 grudnia 2024*, dostęp online: <https://bdl.stat.gov.pl>

MORAĞ

WOJEWÓDZTWO: **WARMIŃSKO-MAZURSKIE**

POWIAT: **OSTRÓDZKI**

LICZBA MIESZKAŃCÓW: **12 534**

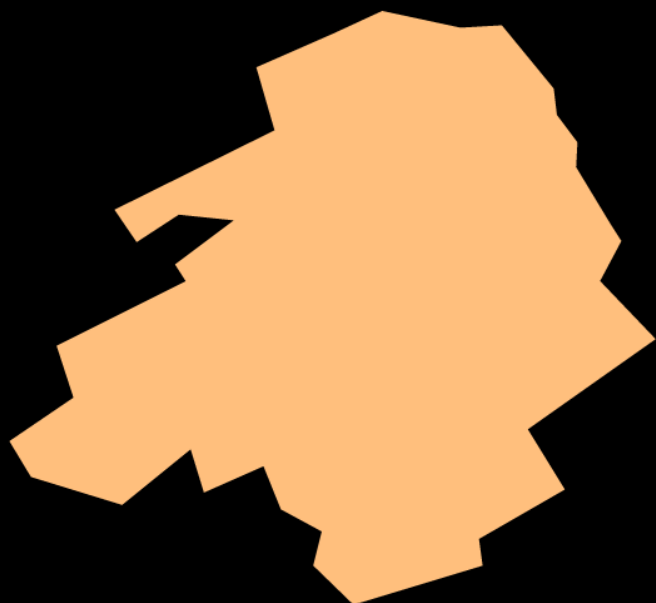
Źródło: Główny Urząd Statystyczny (GUS), Bank Danych Lokalnych (BDL). *Ludność – stan na 31 grudnia 2024*, dostęp online: <https://bdl.stat.gov.pl>

GRAJEWO

WOJEWÓDZTWO: **PODLASKIE**

POWIAT: **GRAJEWSKI**

LICZBA MIESZKAŃCÓW: **20 724**

Źródło: Główny Urząd Statystyczny (GUS), Bank Danych Lokalnych (BDL). *Ludność – stan na 31 grudnia 2024*, dostęp online: <https://bdl.stat.gov.pl>

GRAJEWO

WOJEWÓDZTWO: **PODLASKIE**

POWIAT: **GRAJEWSKI**

LICZBA MIESZKAŃCÓW: **20 724**

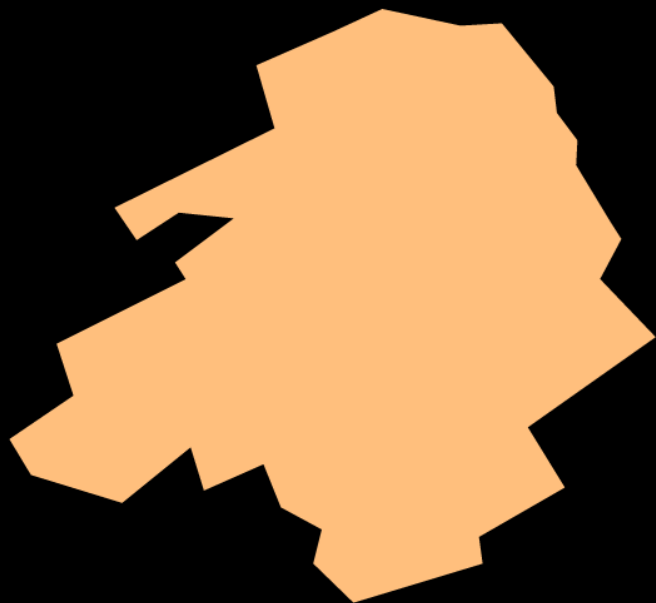
Źródło: Główny Urząd Statystyczny (GUS), Bank Danych Lokalnych (BDL). *Ludność – stan na 31 grudnia 2024*, dostęp online: <https://bdl.stat.gov.pl>

GRAJEWO

WOJEWÓDZTWO: **PODLASKIE**

POWIAT: **GRAJEWSKI**

LICZBA MIESZKAŃCÓW: **20 724**

Źródło: Główny Urząd Statystyczny (GUS), Bank Danych Lokalnych (BDL). *Ludność – stan na 31 grudnia 2024*, dostęp online: <https://bdl.stat.gov.pl>

ŻARKI

WOJEWÓDZTWO: **ŚLĄSKIE**

POWIAT: **MYSZKOWSKI**

LICZBA MIESZKAŃCÓW: **4 306**

Źródło: Główny Urząd Statystyczny (GUS), Bank Danych Lokalnych (BDL). *Ludność – stan na 31 grudnia 2024*, dostęp online: <https://bdl.stat.gov.pl>

ŻARKI

WOJEWÓDZTWO: **ŚLĄSKIE**

POWIAT: **MYSZKOWSKI**

LICZBA MIESZKAŃCÓW: **4 306**

Źródło: Główny Urząd Statystyczny (GUS), Bank Danych Lokalnych (BDL). *Ludność – stan na 31 grudnia 2024*, dostęp online: <https://bdl.stat.gov.pl>

ŻARKI

WOJEWÓDZTWO: **ŚLĄSKIE**

POWIAT: **MYSZKOWSKI**

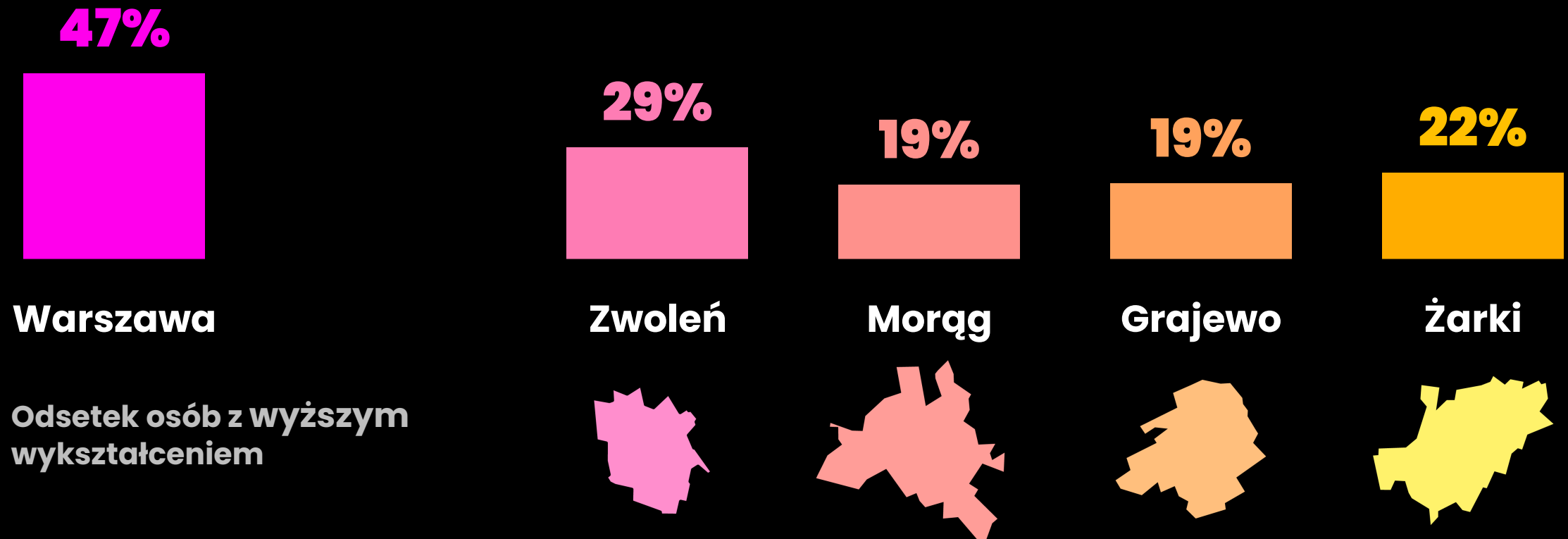
LICZBA MIESZKAŃCÓW: **4 306**

Źródło: Główny Urząd Statystyczny (GUS), Bank Danych Lokalnych (BDL). *Ludność – stan na 31 grudnia 2024*, dostęp online: <https://bdl.stat.gov.pl>

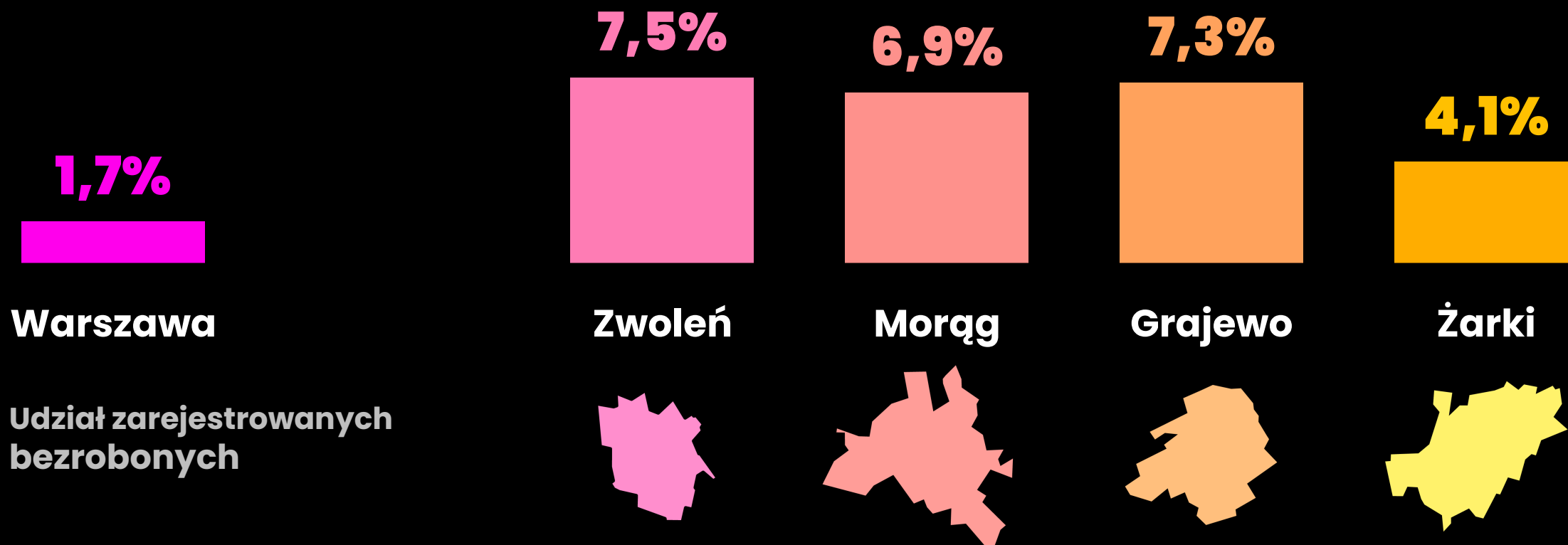
**Czy naprawdę
jesteśmy
aż tak różni?**

Jesteśmy bardziej wykształceni...

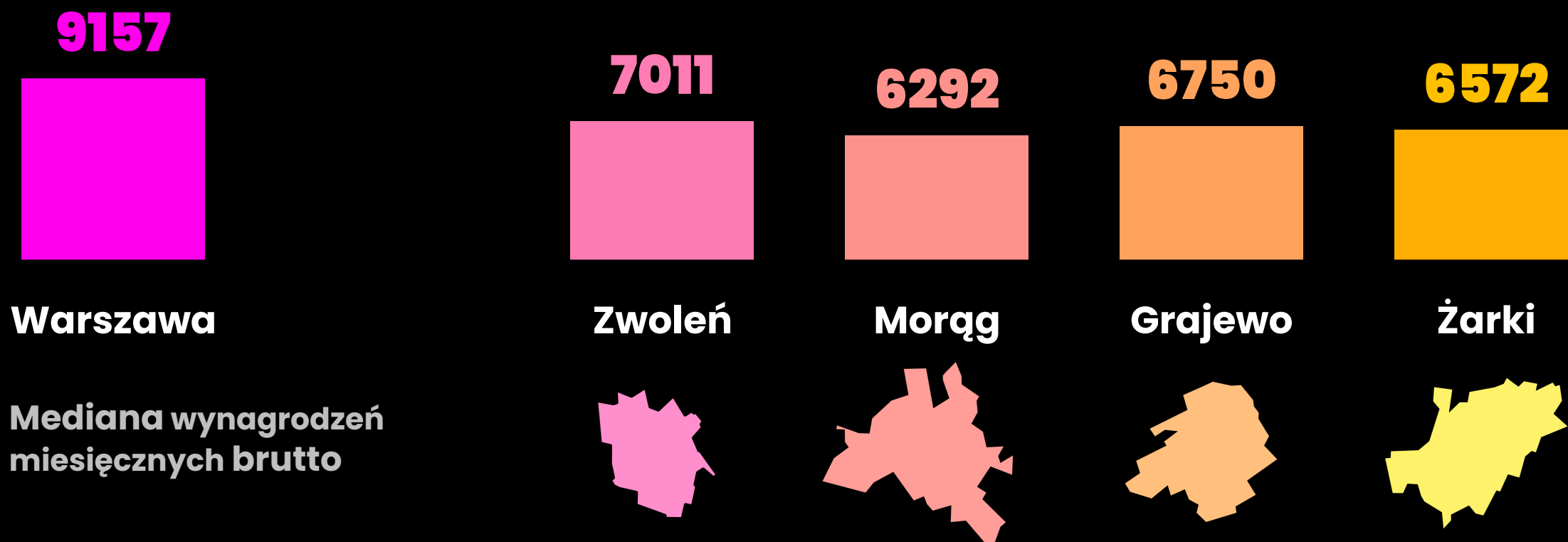
Źródło: Główny Urząd Statystyczny (GUS), Bank Danych Lokalnych (BDL).
Stosunek osób z wykształceniem wyższym do ludności rezydującej w wieku 13 lat i więcej, dostęp online: <https://bdl.stat.gov.pl>

...mamy pracę...

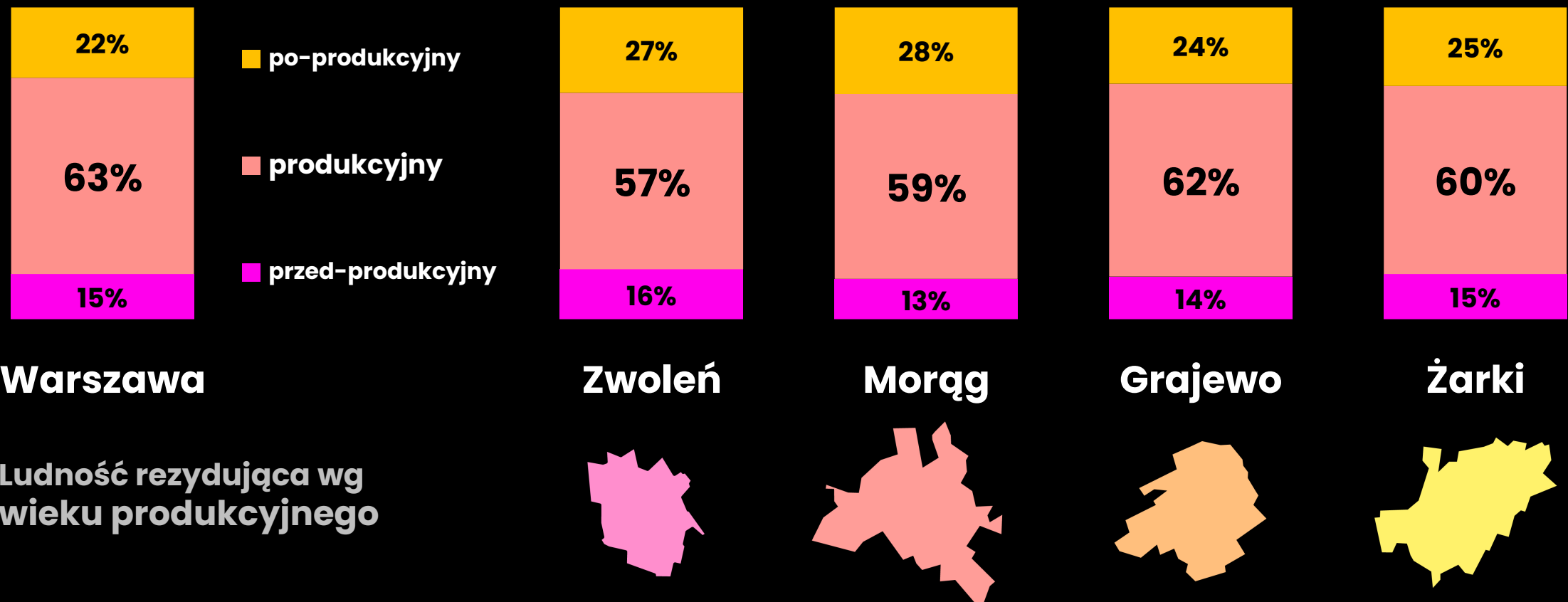
Źródło: Główny Urząd Statystyczny (GUS), Bank Danych Lokalnych (BDL).
Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym, dostęp online: <https://bdl.stat.gov.pl>

...w której zarabiamy więcej

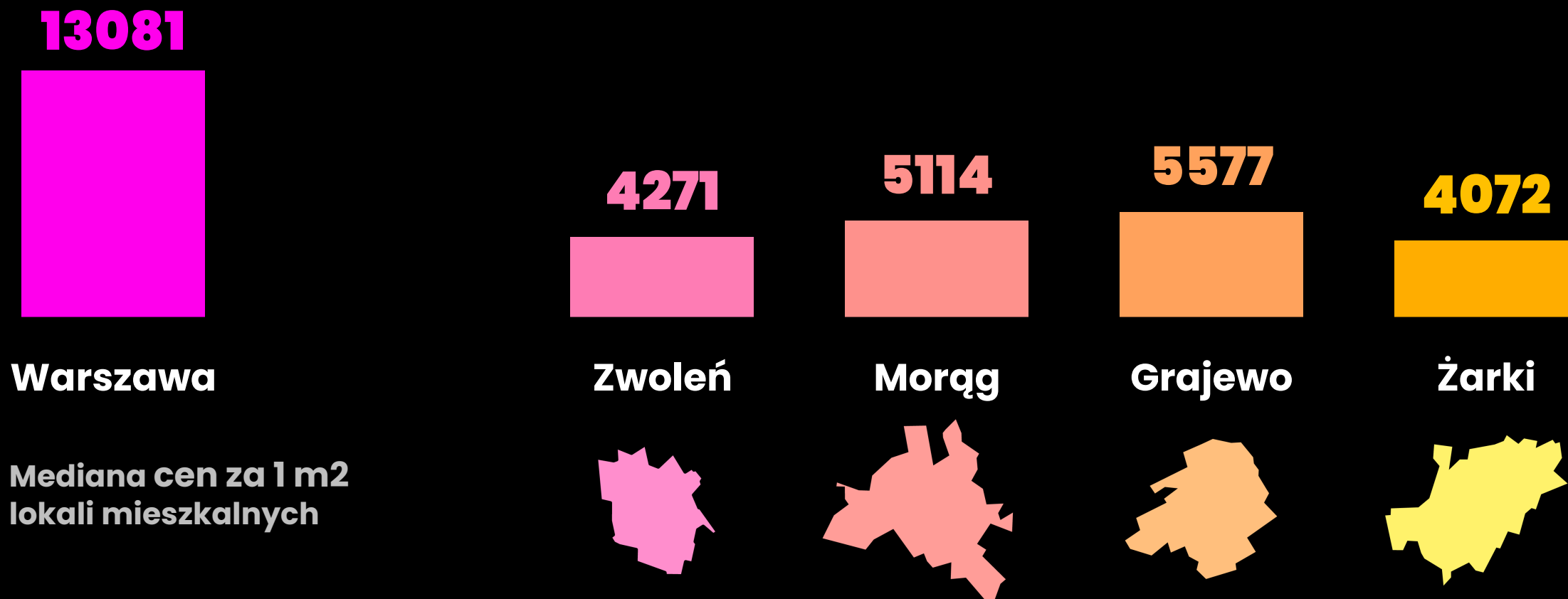
Źródło: Główny Urząd Statystyczny (GUS), Bank Danych Lokalnych (BDL).
Mediana wynagrodzeń miesięcznych brutto, styczeń 2025; wg miejsca zamieszkania, dostęp online: <https://bdl.stat.gov.pl>

...a duże miasta przyciągają do pracy

Źródło: Główny Urząd Statystyczny (GUS), Bank Danych Lokalnych (BDL).
Ludność rezydująca wg wieku produkcyjnego, dostęp online: <https://bdl.stat.gov.pl>

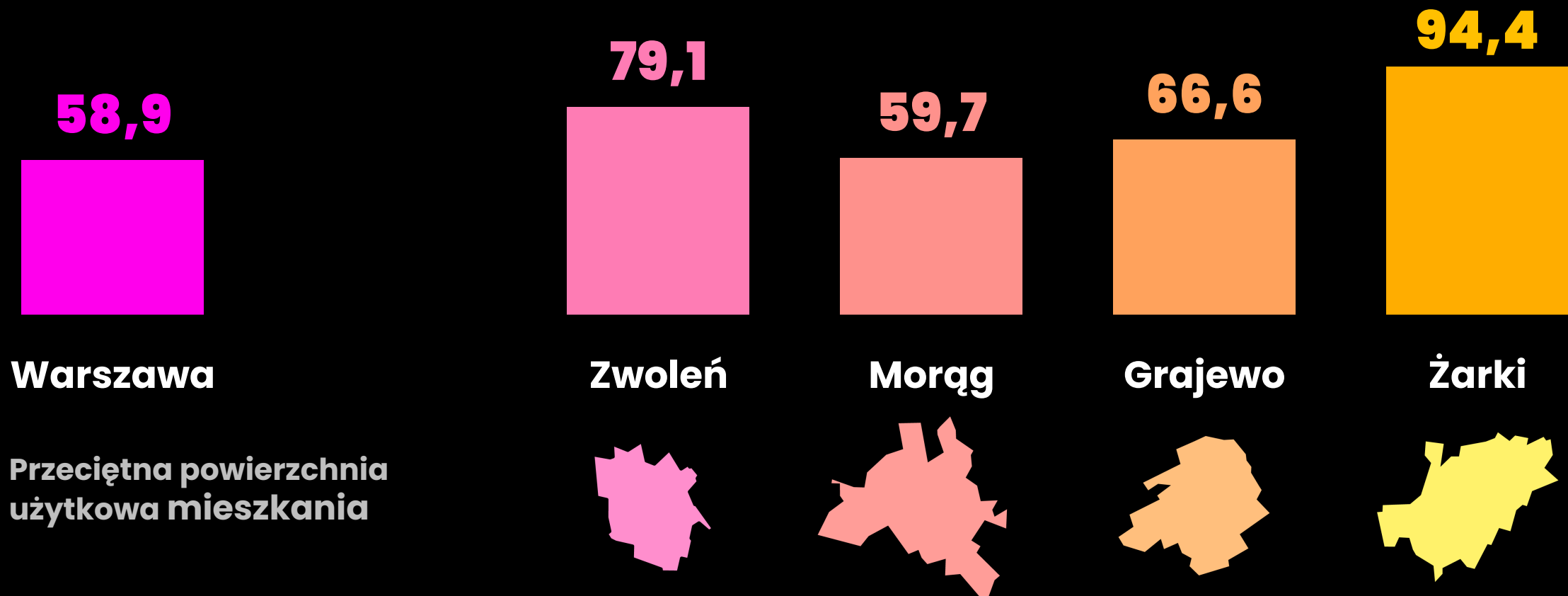
Jednak mieszkanie kosztuje więcej...

Mediana cen za 1 m²
lokali mieszkalnych

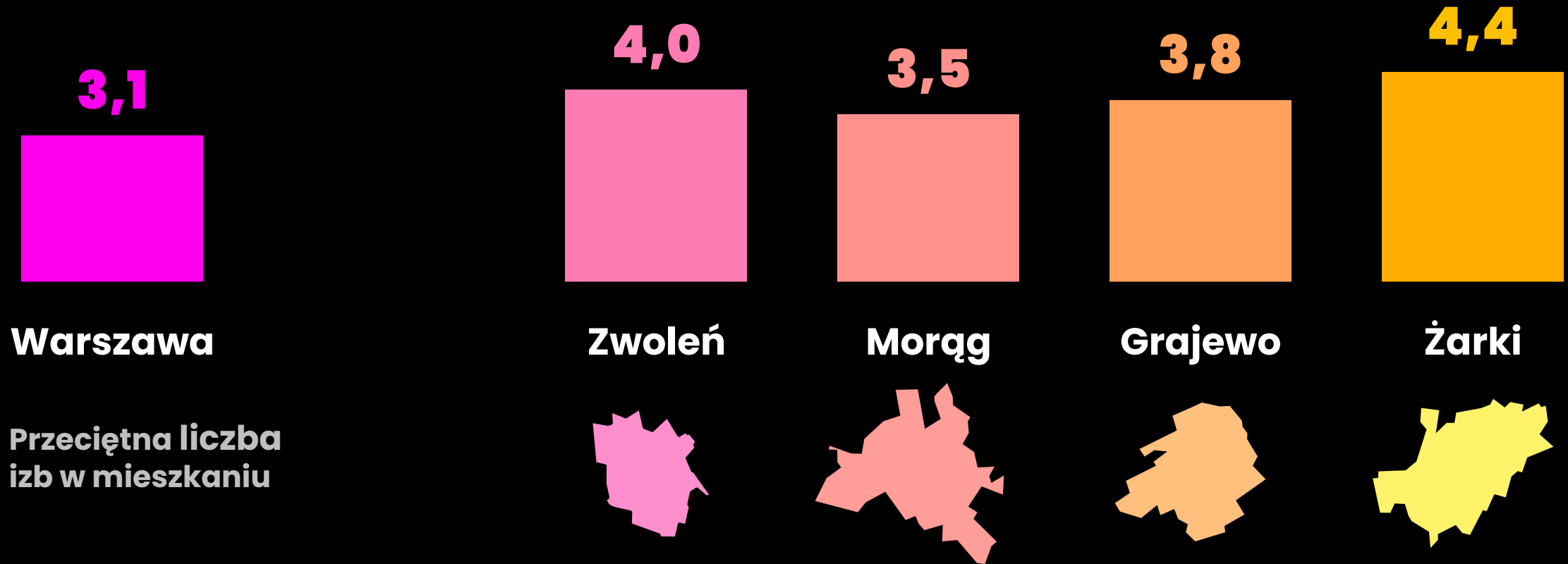
Źródło: Główny Urząd Statystyczny (GUS), Bank Danych Lokalnych (BDL).
Mediana cen za 1 m² lokali mieszkalnych sprzedanych w ramach transakcji rynkowych, 2023 (dla m. st. Warszawa i w powiatach), dostęp online: <https://bdl.stat.gov.pl>

...więc mieszkamy w mniejszych

Źródło: Główny Urząd Statystyczny (GUS), Bank Danych Lokalnych (BDL).
Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania, dostęp online: <https://bdl.stat.gov.pl>

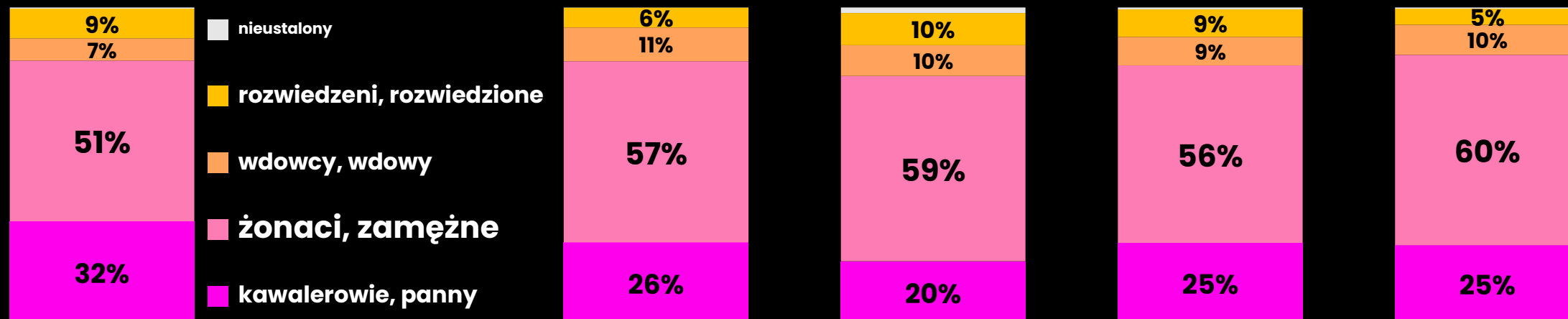
...z mniejszą liczbą pokoi

Przeciętna liczba
izb w mieszkaniu

Źródło: Główny Urząd Statystyczny (GUS), Bank Danych Lokalnych (BDL).
Przeciętna liczba izb w 1 mieszkaniu, dostęp online: <https://bdl.stat.gov.pl>

Różne miejsca, podobne historie

Warszawa

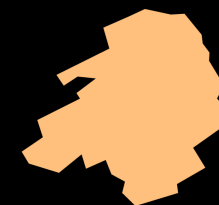
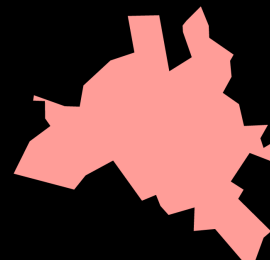
Zwolen

Morąg

Grajewo

Żarki

Ludność rezydująca
wg stanu cywilnego

Źródło: Główny Urząd Statystyczny (GUS), Bank Danych Lokalnych (BDL).
Ludność rezydująca w wieku 15 lat i więcej wg stanu cywilnego, dostęp online: <https://bdl.stat.gov.pl>

